

מנחות דף ס

עניין: הגשה במנחה

מלאכי ג, ג

**מִצְרָף וּבִבְרִית מְכַבְּסִים: וַיֵּשֶׁב מִצְרָף וּמִטְהַר כֶּסֶף וְטָהַר אֶת־
 בְּנֵי־לוֹי וְזָקַק אֹתָם בְּזָהָב וּבְכֶסֶף וְהָיוּ לַיהוָה מַגִּישֵׁי מִנְחָה
 בְּצִדְקָה: וְעִרְבָה לַיהוָה מִנְחַת יְהוּדָה וַירוּשָׁלַם בְּיָמַי עוֹלָם**

רש"ר הירש ויקרא ב, ח-י

שמחת החיים שלנו, כדי לפרנס את הקודש עלי אדמות. בכך אנו מראים את גמירות דעתנו חסרת הפשרות למסור לאש ה' גם את האמצעים הקשורים לקיומנו ולנוחותנו הגשמיים; לאחד את שמחתנו בחיים עם שמחת ה' בנו; ולאפשר שמחה בלבנו רק אם היא עולה בקנה אחד עם שמחת ה' בנו, או מוטב, ששמחת ה' בנו תהיה מקור שמחתנו היחיד. אכילת הכהנים מלמדת אותנו שהכנעת אמצעינו החומריים אל ה', לא כרוכה בשום פנים ואופן בוותור על נכסים והנאות ארציים, אלא היא דורשת רק שהנאה מהם תהיה בקדושה מעין הכהונה, במסגרת התורה וברוחה. היא מלמדת אותנו שגם הנאה כזאת היא מצווה, ואף היא דרך של עבודת ה'.

מעשה, זוהי משמעותה של ההגשה הקודמת לכל אלה: היא מלמדת שהקדשה זו של חיינו לעשיית רצון ה', אינה עניין של לפני משורת הדין, אלא חיוב שנתחייבנו בו לה' בכל רמ"ח איברינו ושס"ה גידינו. על הדבר שאנו מקדישים לה' בקמיצה ובקטרה, כבר הודינו בהגשה, שקיבלנו אותו או שנקבל אותו מיד ה'. המעשה הגדול ביותר של התמסרותנו לה' אינו אלא קיום החובה הבסיסית ביותר כלפיו, כמו שנאמר: "מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִמֶּךָ דָּן נִתְּנוּ לָךְ" (דברי הימים א' כט, יד). בהקשר הזה נוכל גם להבין, מדוע הגשה נעשית רק באותן מנחות שחלק מהן קרב על גבי המזבח.

בספר מלכים (א' ה, א) נאמר: "וּשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמְּמַלְכוֹת וּגְוֹ מַגִּישִׁים מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת־שְׁלֹמֹה" וגו'. אם כן "הגשה" היא המעשה שעל ידו נהפכת מתנה למעשה הכנעה; מגיש המנחה מניח אותה לרגלי אותו אחד שאליו היא מיועדת, ומעמיד אותה לרשותו.

זוהי כנראה גם משמעותה של ההגשה בקרבן המנחה. המנחה מייצגת את האמצעים והיכולות העומדים לשימושנו בחיינו החומריים; אך לפני שהכהן מרים את הקומץ והלבונה מהמנחה, הוא מעמיד אותה תחילה תחת ממשלת ה', במקום המייצג את הרוח הנובעת מהתורה (דרום-מערב). בדרך זו הוא מגיע להכרה באופן סמלי, שמיד ה' לבדו קיבלנו את האמצעים החומריים העומדים לשימושנו בחיינו – המזון, הרווחה החומרית, ושביעות הרצון שיש להפיק משניהם. אשר על כן, עלינו לשעבד את כל האמצעים האלה אל הרוח המוארת בתורת ה'. הגשה נותנת ביטוי לרעיון היסודי שכל המעשים הבאים מבוססים עליו; מאחר שברוח זו נעשות לאחר מכן הקמיצה, הנתינה בכלי, ההקטרה ואכילת הכהנים:

באמצעות הקמיצה והנתינה בכלי, מושיט המִקְדָּשׁ את ידו באופן סמלי אל תוך האמצעים החומריים העומדים לשימושנו, ומקבל אותם, כדי להשתמש בהם למטרותיו. באמצעות הקטרת הקומץ וכל הלבונה, אנו מקדישים חלק מנכסינו הארציים ואת כל